

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Івченко Олег Ігорович, 1993 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2016 році Одеський національний політехнічний університет за спеціальністю «Економічна кібернетика», аспірант Національного університету «Одеська політехніка», м. Одеса, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Одеська політехніка» від «30» квітня 2026 року №41, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Світлана Філіппова, доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту Національного університету «Одеська політехніка»;

Рецензентів – Віталій Захарченко, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародного менеджменту та інновацій Національного університету «Одеська політехніка»;

Олександр Бавико, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі Національного університету «Одеська політехніка»;

Офіційних опонентів – Нестор Шпак, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка»;

Олександр Манойленко, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і фінансів Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

на засіданні «28» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки Івченко Олегу Ігоровичу на підставі публічного захисту дисертації «Інтелектуальні системи у діагностиці процесів прийняття бізнес-рішень» за спеціальністю 051 – Економіка.

Дисертацію виконано у Національному університеті «Одеська політехніка».

Науковий керівник: Зоя Соколовська, доктор економічних наук, професор, Національний університет «Одеська політехніка», завідувач кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Розроблено теоретико-методичні засади та економіко-математичний інструментарій діагностично-керованої оптимізації продуктивних портфелів фармацевтичних підприємств в умовах структурної невизначеності ринкового середовища та обмеженої спостережуваності економічних процесів. Дисертація виконана українською мовою. Її оформлення відповідає вимогам, встановленим МОН України, дисертація містить всі необхідні структурні елементи та їх належне оформлення. Обсяг тексту відповідає встановленому відповідно до специфіки галузі знань та спеціальності.

За результатами досліджень опубліковано 16 наукових праць: 3 статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базі даних Scopus; 8 статей у наукових фахових виданнях України, що включені у міжнародні наукометричні бази; 8 – тези доповідей на наукових конференціях:

1. Sokolovska Z., Ivchenko I., & Ivchenko O. Design of an intelligent data analysis platform for pharmaceutical forecasts. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. 5(9(131)). С. 14–27. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.313490> URL: <https://journals.uran.ua/eejet/article/view/313490/304797> (**Scopus Q3**) (дата звернення 05.02.2026) (0,84 д.а.; особистий внесок: розроблено архітектуру інтелектуальної платформи аналізу фармацевтичних даних, реалізовано підхід до інтеграції Explainable AI для підвищення інтерпретованості прогнозів. (0,3 д.а.)).
2. Sokolovska Z., Klepikova O., Ivchenko I., Ivchenko O. Models-Simulators in Business Decision-Making Processes for Pharmaceutical Enterprises. In: Saad, I., Rosenthal-Sabroux, C., Gargouri, F., Chakhar, S., Williams, N., Haig, E. (eds) *Advances in Information Systems, Artificial Intelligence and Knowledge Management*. ICIKS 2023. Lecture Notes in Business Information Processing, vol 486. 2024. P. 3-18. Springer, Cham. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-51664-1_1 (**Scopus**) (дата звернення 05.02.2026) (0,66 д.а.; особистий внесок: розроблено імітаційні сценарії прийняття рішень у фармацевтичних підприємствах, обґрунтовано використання гібридного підходу (0,23 д.а.)).
3. Ivchenko I., Lingur L., Martyniuk O., Ivchenko O. Creating a digital space of socially sustainable development for food enterprises. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 4(13(118)). (2022). P. 22–33. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2022.263540> (дата звернення 10.02.2026) (**Scopus Q3**) (0,72 д.а.; особистий внесок: розроблено методичний підхід до оцінювання рівня цифрового простору соціально сталого розвитку підприємств (0,2 д.а.)).
4. Івченко О.І. Оцінка попиту на фармацевтичну продукцію в умовах інформаційних обмежень. *Економіка та суспільство*. № 82. 2025. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-82-8> (дата звернення 05.02.2026) (0,42 д.а.).
5. Івченко О., Лінгур Л., Івченко І. Прогнозування часових рядів соціальних мереж на основі нейромережевого підходу, *Інфраструктура ринку*, Електронний науково-практичний журнал, Випуск 70, 2023, с. 194-198 DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct70-34> (дата звернення 20.12.2025). (0,3 д.а.; особистий внесок: розроблено нейромережеву модель прогнозування часових рядів соціальних мереж та реалізовано підхід до моделювання динаміки популярності контенту на основі рекурентних мереж (0,1 д.а.)).
6. Івченко О.І., Філатова Т.В., Івченко І.Ю. Розвиток нових підходів до моделювання процесів діагностики та аналізу ризиків в ІТ компаніях. *Вісник Хмельницького національного університету*. № 5. 2023. С. 124-129 DOI: <https://www.doi.org/10.31891/2307-5740-2023-322-5> (дата звернення 20.12.2025). (0,36 д.а.; особистий внесок: запропоновано економіко-математичний підхід до моделювання кіберризиків в ІТ-компаніях та здійснено аналіз факторів впливу на стійкість бізнесу (0,12 д.а.)).
7. Івченко О.І., Івченко І.Ю., Радкевіч І.О. Використання інтернет технологій для діагностики та прогнозування процесів прийняття бізнес-рішень. *Причорноморські економічні студії*. Серія: Економіка, том 27. Випуск 81. 2023, С. 224-228. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.81-35> (дата звернення 20.12.2025). (0,3 д.а.; особистий внесок: розроблено методику інтеграції фрактального аналізу та нейронних мереж у веб-орієнтованій системі прогнозування бізнес-рішень (0,1 д.а.)).
8. Івченко І.Ю., Бринза А.А., Івченко О.І. Аналіз економіко-математичних моделей портфельного управління в діяльності ІТ-підприємства. *Вісник Хмельницького університету*. Хмельницький: ХНУ, 2020. Економічні науки. № 4. С. 224-227. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/02/43.pdf> (дата звернення 21.12.2025). DOI: 10.31891/2307-5740-2020-284-4-41 <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/?p=3670> (0,3 д.а.; особистий внесок: виконано аналіз економіко-математичних моделей портфельного управління та обґрунтовано

можливість їх адаптації для IT-підприємств (0,1 д.а.)).

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні та висловили зауваження:

Філіппова Світлана Валеріївна, д.е.н., Національний університет «Одеська політехніка» МОН України, директор Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту. Зауваження:

- з огляду на відмінності між стратегічними та оперативними бізнес-рішеннями доцільним було б чіткіше окреслити особливості застосування запропонованого підходу до визначення економічної допустимості застосування аналітичних моделей залежно від стану інформаційного середовища підприємства для цих двох рівнів управління;
- авторське бачення переходу від діагностики інформаційного середовища до вибору аналітичних моделей та прийняття портфельного рішення неповно розкриває зворотний зв'язок в частині використання результатів реалізації прийнятого рішення для повторної діагностики інформаційного середовища та коригування економічних засад подальших портфельних рішень.

Захарченко Віталій Іванович, д.е.н., Національний університет «Одеська політехніка» МОН України, професор кафедри міжнародного менеджменту та інновацій. Зауваження:

- у розділі 1 було б доцільно більш детально висвітлити сучасні тенденції цифрової трансформації фармацевтичного бізнесу та їх вплив на процеси прийняття управлінських рішень. Те, що я сказав у першому пункті – актуальність бізнесу, от: цифровізація бізнесу, досвід відомих компаній, плюс схема проведення;
- у підрозділі 1.3 конкурентний аналіз існуючих методів і програмних платформ можна було б доповнити окремими прикладами міжнародного досвіду використання інтелектуальних систем підтримки прийняття рішень;
- у підрозділі 2.3 доцільно було б більш детально показати, яким чином результати дослідницького аналізу даних використовуються для формування управлінських висновків та підтримки стратегічних рішень у межах запропонованого фреймворку HPF – у відносинах машина-людина. Ця проблема у нас доволі давно вже визначилась і треба в межах теми дисертації було б більше, можна якось глибше дослідити це;
- у розділі 3 було б корисно більш розглянути можливості використання запропонованого підходу для підтримки стратегічних рішень щодо розвитку продуктового портфеля підприємства, тобто показати більший зв'язок між теорією і практикою;
- треба було б звернути ще увагу на малий і середній бізнес, тому що вони теж почали проводити цифровізацію бізнесу і ми повинні надавати їм інструментарій, оці фреймворки – доступні, легкі у практичному застосуванні.

Бавико Олександр Євгенович, д.е.н., Національний університет «Одеська політехніка» МОН України, завідувач кафедри підприємництва і торгівлі. Зауваження:

- у підрозділі 1.1 досить ґрунтовно проаналізовано вплив підвищеної ентропії середовища на функціонування фармацевтичної галузі. Разом із тим доцільним було б доповнити дослідження кількісною оцінкою впливу окремих чинників невизначеності (воєнних, демографічних, регуляторних) на результати діяльності фармацевтичних підприємств, що дозволило б посилити економічну аргументацію висновків;
- у підрозділі 2.1 запропоновано концептуальні основи індексу готовності даних (DRI) та рівнів готовності до прийняття рішень (DRL). Водночас потребує додаткового обґрунтування вибір окремих порогових значень між рівнями DRL та

їх універсальність для різних типів фармацевтичних підприємств і різних класів продуктових портфелів;

- у підрозділі 3.1 доведено, що оптимізація портфеля має розглядатися як задача керованого прийняття рішень, а не лише як математична задача пошуку оптимуму. Разом із тим у роботі доцільно було б більш детально висвітлити механізм переходу від результатів діагностики інформаційного середовища до конкретних управлінських рішень щодо зміни структури продуктового портфеля;
- у підрозділі 4.3 наведено результати сценарних експериментів на даних компаній «Дарниця», «Фармак» та медичного центру «ІнноваМедікал». Позитивно оцінюючи проведену апробацію, слід зазначити, що розширення експериментальної бази за рахунок інших підприємств фармацевтичної галузі або міжнародних кейсів дозволило б додатково підтвердити універсальність та масштабованість запропонованого підходу.

Шпак Нестор Омелянович, д.е.н., Національний університет «Львівська політехніка» МОН України, професор кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва. Зауваження:

- у підрозділі 1.1 «Тренди розвитку фармацевтичної галузі в умовах підвищеної ентропії середовища функціонування» достатньо ґрунтовно проаналізовано особливості функціонування фармацевтичної галузі в умовах структурної невизначеності. Разом із тим було б доцільно ширше висвітлити вплив процесів глобалізації, міжнародної конкуренції та євроінтеграційних змін на формування продуктових портфелів фармацевтичних підприємств;
- у підрозділі 2.2 «Архітектура фреймворку Holistic Portfolio Structure» запропоновано концептуальний фреймворк HPF. На думку опонента, роботу можна було б доповнити рекомендаціями щодо організаційного впровадження HPF на підприємстві, зокрема визначенням послідовності інтеграції запропонованого підходу в існуючу систему стратегічного управління;
- у підрозділі 3.3 «Моделі використання машинного навчання та генеративного ШІ в системі керованої оптимізації продуктових портфелів фармацевтичних підприємств» автором обґрунтовано умови застосування методів машинного навчання та генеративного штучного інтелекту. Разом із тим доцільно було б більш детально розкрити особливості використання запропонованих моделей на різних етапах управління продуктивним портфелем (формування альтернатив, прогнозування попиту, оцінювання ризиків, підтримка стратегічних і оперативних управлінських рішень), що дозволило б повніше продемонструвати прикладні можливості запропонованого підходу;
- у підрозділі 4.1 «Архітектура платформи рішень HPF-P» детально представлено архітектуру інтелектуальної платформи HPF-P. На думку опонента, практичну цінність дослідження можна було б ще більше посилити шляхом розширення рекомендацій щодо інтеграції платформи з корпоративними інформаційними системами підприємства;
- у підрозділі 4.3 «Сценарні експерименти щодо формування ефективних продуктових портфелів фармацевтичних підприємств» практичну апробацію запропонованого підходу проведено на матеріалах фармацевтичних підприємств та закладу охорони здоров'я. Разом із тим подальше розширення експериментальної бази за рахунок підприємств інших галузей економіки дозволило б додатково підтвердити універсальність запропонованого фреймворку.

Манойленко Олександр Володимирович, д.е.н., Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» МОН України, завідувач кафедри обліку і фінансів. Зауваження:

- у підрозділі 1.1 дисертації автором ґрунтовно проаналізовано сучасні тенденції розвитку фармацевтичної галузі та фактори структурної невизначеності (стор. 31-

- 38). Разом із тим доцільно було б більш детально розглянути вплив фінансово-економічних чинників (інфляції, зміни вартості капіталу та логістичних витрат) на формування продуктових портфелів фармацевтичних підприємств;
- у підрозділі 2.1 доцільно б було при визначенні індексів DRI та DRL (стор. 72-74) більш чітко визначити новації, запропоновані автором порівняно з існуючою практикою;
 - у підрозділі 2.4 дисертації запропоновано концептуальний механізм щодо вибору аналітичних моделей у межах фреймворку HPF (стор. 98-103) залежно від рівня інформаційної готовності даних. Разом із тим доцільно було б доповнити його більшою кількістю ілюстративних прикладів вибору моделей для різних комбінацій значень індексу DRI та рівнів DRL, що сприяло б кращому сприйняттю та розширило б можливості практичного використання;
 - у підрозділі 2.5 автор запропонував підхід щодо прийняття допустимих управлінських рішень в залежності від рівня інформаційної готовності (стор. 105-113). Водночас робота лише частково висвітлює питання переходу підприємства між рівнями DRL у процесі накопичення нових даних. Більш детальний опис такої динаміки зробив би запропонований підхід ще більш завершеним;
 - перспективним напрямом подальших досліджень був би розвиток запропонованого фреймворку HPF у частині інтегрального використання потокових даних (real-time analytics), що розширило б можливості його практичного застосування (розділ 4).

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради,

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Івченко Олегу Ігоровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 – Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Світлана ФІЛИПОВА